

Versienummer protocol

26 juni 2021

Ten geleide:

- Onderstaand protocol geldt voor de gehele sector amateurorkesten verenigd in de Koninklijke Nederlandse Muziek Organisatie (KNMO), alsmede de aangesloten organisaties FASO en NOVAM. Het protocol is gebaseerd op de laatste, actuele informatie van de Rijksoverheid en het RIVM aangaande de maatregelen omtrent Covid-19.
- Los van hetgeen in het protocol wordt beschreven doen we een beroep op ieders 'gezond verstand' om besmettingsrisico's te voorkomen en verantwoordelijkheid te nemen en vooral een zorgvuldige afweging te maken, die past bij de vereniging, leden en dirigent en bij de beschikbare faciliteiten en omgeving.
- Het protocol is van toepassing en verplicht voor **activiteiten voor orkesten met en zonder blazers.**
- In het geval van een eventuele besmetting in een team of groep - ook al heeft men afstand gehouden - wordt iedereen die aanwezig was tijdens een activiteit als een overig (niet nauw) contact van een bevestigde COVID-19-patiënt beschouwd. Registratie van aanwezige leden middels presentielijsten vergemakkelijkt het eventuele bron- en contactonderzoek door de GGD.
- De richtlijnen opgenomen in dit protocol gelden als voorwaarde (minimale vereiste) voor de activiteiten en kunnen worden aangevuld met lokale wensen/behoefte. Pas in het geval van een organisatie met een eigen gebouw of ruimte de richtlijnen toe uit dit protocol. Indien een ruimte niet in eigen beheer is ga dan in overleg met de beheerder om onderstaande richtlijnen te realiseren.
- Als er updates komen op deze afspraken op basis van verdere versoepelingen of aangescherpte maatregelen worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd. Bij updates zal, indien noodzakelijk, de bijlage van dit protocol gewijzigd worden. Het meest recente protocol is te herleiden op basis van de publicatiedatum van het protocol en te vinden op de [KNMO website](#)
- Voorwaarde voor activiteiten is dat aan onderstaande richtlijnen wordt voldaan.
- Meer informatie over activiteiten buiten staat eveneens in de bijlage.

Als bijlage 2 bij dit protocol hebben wij ter informatie/advies voor verenigingen bijgevoegd een document met betrekking tot de verantwoordelijkheden voor verenigingen in deze coronatijd, inclusief de huidige basisregels die voor iedereen gelden. Dit document is erop gericht om informatie te verstrekken over de verdeling van verantwoordelijkheden en eventuele aansprakelijkheden.

Om de hygiëne- en afstandsmaatregelen bij repetities te garanderen heeft de branchevereniging KNMO de onderstaande protocolafspraken gemaakt:

1. Algemene instructie

Op diverse plekken in het protocol doen we een beroep op 'gezond verstand'. Iedereen kan redelijkerwijs beoordelen of een situatie tot een verhoogd risico kan leiden. Wij adviseren om bij binnenkomst van het gebouw een 'trage' toe te passen zoals die ook in andere sectoren gebruikelijk/verplicht is. Vraag dus leden/bezoekers bij binnenkomst of ze klachten hebben {verkouden (neusverkouden, loopneus, niezen, keelpijn) hoesten benauwdheid verhoging of koorts plotseling verlies van reuk, smaak of beide}

- Regels hangen aan de buitenkant van de repetitieruimten/concertzaal waar wordt gerepeteerd (hierna: 'repetitieruimte') en worden binnen herhaald.
- Instructie en regels worden regelmatig besproken met verenigingsleden, dirigent en verdere betrokkenen. Iedere vereniging wijst een à twee personen aan die als 'protocol-contactpersonen' optreden voor vragen en om mensen aan te spreken etc.
- Regels voor leden, ouders van jeugdleden en medewerkers worden ook verspreid via de voor de verenigingen gebruikelijke interne communicatiesystemen (e-mail, ledendeel website).
- Heb bij activiteiten voor jeugd onder dit protocol extra aandacht voor begeleiding van de jeugdleden. Neem afdoende maatregelen zodat wanneer ouders jeugdleden brengen/halen de 1,5 meter in acht kan worden genomen.
- Bepaal op basis van de maatregelen het maximum aantal aanwezigen dat tegelijkertijd in de repetitieruimte en overige ruimten aanwezig mag zijn en hanteer een procedure om dit maximum aantal aanwezigen niet te overschrijden.

Repetities binnen

- Zittende activiteiten mogen in de binnenruimte plaatsvinden met onderlinge afstand van minimaal 1,5 meter. Voor maximale aantallen die door de overheid zijn bepaald bij binnen-activiteiten wordt verwezen naar de bijlage.
- Het is noodzakelijk te weten wie aanwezig zijn. Er moet voor iedereen, bij voorkeur, een vaste zitplaats zijn en er dient vooraf verplicht een gezondheidscheck gedaan te worden.
- Zorg dat iedereen ten minste 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden.
- Maak met toepassing van deze richtlijn tevens een plan voor het gebruik van de ruimte, looproutes bij binnenkomen en verlaten van de locatie, stallen van fietsen, gebruik van toiletten en andere logistieke zaken.
- Breng in de repetitieruimte en de aanpalende verkeersruimten waar mogelijk een 1-richtingsroutering aan, met separate in- en uitgang.
- Bespreek regelmatig de kern van het protocol bij aanvang van de repetities. Blijf dit doen zolang het passend wordt geacht of begin hier wederom mee zodra de aandacht verslapt. Stel aanwezigen in de gelegenheid om vragen te stellen en maak het deelnemers aan activiteiten gemakkelijk om mogelijke twijfels en onzekerheid in een veilige omgeving te bespreken.
- Handhaaf de regels in en om de repetitieruimte.
- Geef leden en medewerkers de instructie dat zij elkaar moeten aanspreken op ongewenst gedrag en bij overtreding van de hygiëne- en afstandsregels.

2. Hygiëne instructie:

Algemeen: Op diverse plekken in het protocol wordt gesproken over het reinigen van oppervlakten, instrumenten etc. Wij adviseren geen alcoholhoudende middelen te gebruiken. Maak een oppervlakte schoon met een sopje of een geïmpregneerd doekje of (b.v. voor je instrument) microvezeldoekje.

- Stel desinfecterende gel met instructie beschikbaar bij binnenkomst van het gebouw.
- Was je handen zowel voor de repetitie als na de repetitie bij thuiskomst.
- Plaats kuschermen bij b.v. de bar en andere plaatsen waar het houden van afstand niet altijd realiseerbaar is, of vraag de beheerder van het gebouw dit te doen.

- Voor bar en horeca gelden, mits deze geopend mogen zijn, de algemene regels m.b.t. sluitingstijden.
- Stel in alle toiletruimtes desinfecterende gel en papieren wegwerpdoekjes beschikbaar (of laat de beheerder van het gebouw dit doen). Handdoeken worden in het toilet niet gebruikt, gebruik in het toilet papieren wegwerphanddoekjes. Het toilet wordt doorgespoeld met gesloten deksel en we ontraden het gebruik van urinoirs.
- Reinig je instrument regelmatig, bij voorkeur voor en na gebruik. Reinig je instrument buiten de repetitieruimte. Het doel van het reinigen van het instrument is om het nog aanwezige vocht/condens zoveel mogelijk te verwijderen uit het instrument. Bruikbare tips en adviezen zijn o.a. te vinden op de website van [Adams Musical Instruments](#).
- Maak een beperkt aantal personen verantwoordelijk voor het speelklaar maken van de repetitieruimte (zoals stoelen klaarzetten). Deze personen werken hygiënisch (handen wassen e.d.). Zorg dat de repetitieruimte ruim op tijd is voorbereid op de komst van de leden.

De leden kunnen pas tot de repetitieruimte toegelaten worden als de ruimte en orkestopstelling 'speelklaar' zijn. Spreek met elkaar af dat leden niet veel te ruim voor aanvang van de repetitie aanwezig zijn.

- Voor ieder lid zijn per orkestactiviteit bij voorkeur een vaste stoel en een vaste lessenaar plus eventuele specifieke persoonsgebonden hulpmiddelen beschikbaar, die tijdens de repetitie niet onderling kunnen worden uitgeruild (dempers etc.). Lessenaars die door leden zelf worden meegenomen naar de repetitie dienen voor gebruik gereinigd te worden.
- Stoelen, lessenaars en andere hulpmiddelen die reeds in de repetitieruimte aanwezig zijn en daar ook achterblijven na de repetitie worden voorafgaand aan en na afloop van iedere activiteit gereinigd door degene die gebruik heeft gemaakt van dit materiaal (dus ieder lid reinigt voor en na de repetitie zijn eigen 'plek').
- Iedere musicus/lid werkt alleen met zijn eigen instrument c.q. het aan hem/haar beschikbaar gestelde instrumentarium.
- Bij instrumenten/hulpmiddelen die worden ingeleend (bijvoorbeeld een orkestvleugel) of noodzakelijk binnen een groep moeten worden gedeeld (slagwerk) wordt het instrumentarium voorafgaand en na afloop van iedere orkestactiviteit gereinigd. Reiniging wordt gedaan door de leden die het instrumentarium/hulpmiddelen gebruiken.
- Instrumentarium dat wordt klaargezet voor repetitie ter gebruik door musici (bijvoorbeeld: stoelen, lessenaars, slagwerk) wordt voorafgaand aan en na afloop van iedere orkestactiviteit gereinigd.
- Instrumentarium en/of hulpmiddel dat te zwaar/groot is om door één persoon te worden verplaatst, mag alleen worden verplaatst of opgeborgen door zogenaamde 'tilkoppels'. Dit zijn vaste koppels vrijwilligers/leden die al het noodzakelijke til- en verplaatswerk verrichten. Zij worden ten aanzien van ziekmeldingen of lichte gezondheidsklachten van henzelf of in hun thuissituatie behandeld als 'één persoon' (dus: bij gezondheidsklachten van de een, zal ook de koppelgenoot automatisch als 'met gezondheidsklachten' worden aangemerkt).
- Alle activiteiten ten behoeve van de voorbereiding van muziekmateriaal (vergaren, binden, betekenen etc.) worden verricht met in achtneming van alle bekende hygiënevoorschriften (handen wassen etc.). Indien er nieuwe muziek voor een repetitie beschikbaar wordt gesteld ontvangt ieder lid een persoonlijke set voorbereid muziekmateriaal. Muziekmateriaal wordt uitgedeeld bij voorkeur met handschoenen aan (maar zeker na ontsmetting van de handen) of wordt vooraf persoonlijk toegestuurd.
- Bovenstaande is niet van toepassing bij digitale verspreiding en toepassing van bladmuziek. De KNMO wijst echter wel op de [regelgeving van de FEMU](#) omtrent het digitaal beheer van bladmuziek.

- Neem ook voor alle andere ruimtes zoals inspeelruimtes eventuele voorzorgsmaatregelen in acht.
- Bij de positie van de dirigent ten opzichte van het orkest dient rekening te worden gehouden met afdoende afstand (1,5 meter) ten opzichte van de meest nabije musicus/lid.
- We adviseren verenigingen om voorafgaand aan de activiteiten in goed overleg te gaan met hun dirigent/instructeur en eventuele wederzijdse onzekerheden bij de activiteiten samen te bespreken. Er moet sprake zijn van een wederzijdse overeenstemming om de activiteiten uit te voeren.

Bij het bepalen van de afstanden tussen blazers en niet-blazers zijn wij gehouden aan het advies van het Outbreak Management Team en het daaruit voortvloeiende besluit van het ministerie van VWS. Ondanks het feit dat er internationaal afwijkende normen worden toegepast dienen wij bij het bepalen van de afstand te voldoen aan de door de overheid gehanteerde richtlijn.

- Bij de orkestopstelling wordt rekening gehouden met een afstand van minimaal 1,5 meter rond het midden van iedere stoel.
- Leden/musicici uit hetzelfde gezin/familie zijn uitgezonderd van de 1,5 meter regel. Ook voor kinderen en jongeren tot 18 jaar geldt niet meer de voorwaarde van onderlinge afstand van 1,5 meter. Wel dienen zij 1,5 meter afstand tot volwassenen in acht te nemen.
- De afstanden hebben betrekking op de afstanden tussen personen (musicici/leden) en niet tot de afstand van de muur van de repetitieruimte.
- Voor de opvang van condens vocht uit blaasinstrumenten gebruikt iedere bespeler van een blaasinstrument bij zijn lessenaar een vocht opnemende doek. Instrumenten worden ontdaan van condens vocht boven deze handdoekjes (lekken / uitblazen etc.). De oppervlakte waar condens vocht terecht komt wordt door de bespeler zelf schoongemaakt. De vocht opnemende doek wordt vervolgens door de bespeler van het instrument zelf mee naar huis genomen en gereinigd.

3. Gedragsinstructie voor leden, bezoekers

- Houd je aan de instructies van de Rijksoverheid. De actuele instructies zijn steeds te vinden op www.rijksoverheid.nl/coronavirus.
- De kern van die instructies van de Rijksoverheid is op het moment van schrijven van het protocol:
  - o algemeen:
    - houd 1,5 meter afstand;
    - schud geen handen;
    - was de handen regelmatig met zeep of alcohol;
    - hoest en nies in de elleboog;
    - gebruik papieren zakdoekjes.
  - o blijf thuis en laat je testen als:
    - je zelf een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging of koorts, plotseling verlies van reuk en/of smaak; of
    - iemand in jouw huis koorts en/of benauwdheidsklachten heeft.
- Deel je instrumenten/materiaal/muziek niet met anderen;
- Wees aardig en respectvol voor elkaar.
- Indien je je onveilig of onzeker voelt, bespreek dit dan met het bestuur.

4. Maximaal aantal personen / luchtcirculatie

- In het algemeen geldt in de binnenruimte dat er 100% van de capaciteit op 1,5 meter afstand gebruikt mag worden.

Het RIVM heeft op 28 mei 2021 een update gepubliceerd over ventilatie van ruimten in relatie met COVID-19.

Weliswaar is volgens het Rijksinstituut nog niet duidelijk hoe het coronavirus zich (via aerosolen) door de lucht verspreidt, maar raadt wel aan om de risico's daarop te verminderen.

<http://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/ventilatie>

Wat zijn de adviezen van het RIVM over ventilatie?

RIVM adviseert om minimaal te voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit en bestaande adviezen en richtlijnen. Daarnaast adviseert het RIVM:

- Ventileer 24 uur per dag
- Gebruik en onderhoud het ventilatiesysteem volgens de handleiding
- Controleer of de ventilatiecapaciteit van de ruimte geschikt is voor de gebruiksfunctie
- Raadpleeg een deskundige bij twijfel of er voldoende wordt geventileerd
- Lucht regelmatig (tussen bijeenkomsten, tijdens pauzes).

Voor de volledige adviezen zie de website van het RIVM <http://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/ventilatie>

Goed ventileren is noodzakelijk voor een gezond en prettig binnenklimaat. Ventileren is het 24 uur per dag verversen van binnenlucht met verse buitenlucht (luchtverversing). De verse buitenlucht vervangt steeds een deel van de lucht in huis die vervuild is door bijvoorbeeld fijnstof en vocht. Ventileren helpt ook om de overdracht van luchtweginfecties te beperken. Hoe goed ventileren precies helpt om COVID-19 te voorkomen, is nog niet duidelijk.

Je kunt op verschillende manieren ventileren. Door ramen op een kier te zetten, via roosters of kieren, of met mechanische ventilatiesystemen. Ook luchten is een vorm van ventilatie. Dat doe je bijvoorbeeld door gedurende 10 tot 15 minuten ramen en deuren wijd tegen elkaar open te zetten. Bijvoorbeeld na het koken, douchen of nadat meerdere mensen samen waren in een ruimte. Je laat dan in één keer veel verse lucht naar binnen.

Bijlage 1 bij KNMO protocol (26-06-2021)

Basisregels voor iedereen

- Was vaak en goed je handen.
- Houd 1,5 meter afstand van anderen.
- Bij thuis bij klachten en laat je direct testen.

Binnen

- Locaties voor kunst en cultuurbeoefening mogen 100% van de capaciteit op 1.5 meter afstand gebruiken. Hier is publiek toegestaan, maar de beoefenaars tellen mee bij de totale capaciteit.
- Registratie en gezondheidscheck blijven verplicht.
Mondkapjes zijn niet meer verplicht als de 1.5 meter gewaarborgd is.

Denk hierbij onder andere aan de grootte van de ruimte in relatie tot het aantal personen in de ruimte en zorg voor triage en een goede ventilatie.

www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/ventilatie

Buiten

- Buiten zijn, behoudens de 1.5 meter, geen maatregelen meer van kracht.
  - Voor cultuurbeoefening waar de 1.5 meter niet handhaafbaar is, bijvoorbeeld Mars, Show of Twirl, hoeft deze niet aangehouden te worden. Voor zit-orkesten is de 1.5 meter dus nog steeds van toepassing!

Bijlage 2 bij KNMO protocol (26-06-2021)

Bijlage protocol KNMO

Verantwoordelijkheden in corona-tijd

Welke verantwoordelijkheden heeft (het bestuur van) de vereniging als er weer activiteiten mogelijk zijn? In dit document geven we handvatten hoe u op een verantwoorde wijze aan de slag kan gaan als dat weer is toegestaan. We merken op dat onderstaande adviezen niet bindend zijn en er geen rechten aan ontleend kunnen worden.

Uitgangspunten:

- De Rijksoverheid bepaalt welke maatregelen er gelden. Iedereen wordt geacht deze maatregelen te kennen. Stel je voortdurend op de hoogte van de aanwijzingen en mededelingen van de Rijksoverheid of andere bevoegde instanties en volg deze op.
- Stel je gemeente op de hoogte van de activiteiten die je zult oppakken.
- De door de Rijksoverheid opgestelde basisregels gelden onverkort.

Algemene adviezen:

- Volg de richtlijnen die zijn opgesteld door de branche in het Protocol Sector Cultuureducatie- en participatie: (<https://www.cultuurconnectie.nl/actueel/nieuws/covid-19-pandemie/branchespecifiek/protocol>) en het KNMO model-protocol voor het hervatten van activiteiten voor blazers (meest recente versie via www.knmo.nl)
- Stel regels op die vanaf de start van de activiteiten zullen gelden.
- Pas de regels indien nodig aan.
- Ga niet aan de slag als het niet verantwoord is en stop met activiteiten als er gevaar voor de gezondheid dreigt. Bij twijfel geldt: niet doen.
- Wijs iedereen op zijn eigen verantwoordelijkheid om verspreiding van het virus zoveel als mogelijk te voorkomen.
- Indien er vragen zijn, neem dan contact op met de brancheorganisatie of informeer eens bij een vereniging in de buurt hoe zij het aanpakken.

Verdeling verantwoordelijkheden over betrokken partijen:

- Stel aan de hand van het Protocol Sector Cultuureducatie- en participatie / KNMO model protocol blazers vast welke maatregelen er getroffen dienen te worden om met de activiteiten (repetities, lessen enz.) te kunnen starten.
- Stel vast welke partijen er bij het treffen van de maatregelen betrokken zijn en ga met deze partijen in overleg.
- Bespreek met elkaar wie welke maatregel(en) op zich neemt en leg deze verdeling van de maatregelen vast.
- Evalueer regelmatig de gemaakte afspraken en pas deze waar nodig aan.

Verantwoordelijkheid richting de leden

- Gebruik de poster om de basisregels steeds onder de aandacht te brengen (zie bijlage).
- Stel je leden op de hoogte van de regels die er in de komende tijd zullen gelden. Vergewis je er van dat de leden deze regels hebben doorgenomen en informeer of er nog vragen zijn.
- Stel (conform protocol) iemand aan die toeziet op naleving van alle voorwaarden, en aanspreekpunt is voor de gebouweigenaar, de overheid, koor-/orkestleden, en andere betrokkenen.
- Informeer de leden over de persoon die toeziet op naleving van alle voorwaarden en licht zijn functie toe.

Verantwoordelijkheid richting de leerlingen die via de vereniging lessen volgen en hun docenten

- Gebruik de poster om de basisregels steeds onder de aandacht te brengen (zie bijlage).
- Stel aan de hand van het protocol, waarin richtlijnen voor 1-op-1 lessen en groepslessen zijn opgenomen, regels op.
- Stel de leerlingen, hun ouders en docenten op de hoogte van deze regels en informeer of er nog vragen zijn.
- Wijs de docent op zijn/ haar taken en informeer regelmatig of het goed gaat.

Tot slot:

Om duidelijk te hebben wie welke taak op zich neemt en daarmee ook de verantwoordelijkheid voor die taak draagt, is het belangrijk om goede afspraken te maken over wie wat doet en deze afspraken vervolgens vast te leggen (zie ook 'verdeling verantwoordelijkheden over betrokken partijen). Door op deze manier samen te werken, voorkom je dat er zaken dubbel gebeuren of zelfs niet gebeuren.

Wellicht dat u zich zorgen maakt over een eventuele aansprakelijkheid in het geval leden, docenten en/of leerlingen het coronavirus krijgen. Het is niet mogelijk om in algemene zin aan te geven wanneer de vereniging wel of niet aansprakelijk zou zijn. Dat hangt van alle omstandigheden van het geval af (zoals de rechtsverhoudingen, de overeenkomsten, de feitelijke situatie enz.).

Het is daarbij ook de vraag of vastgesteld zou kunnen worden dat het virus tijdens uw activiteit(en) is verspreid en deze verspreiding is veroorzaakt door het niet naleven van voorgeschreven maatregelen.

Als er al zou worden vastgesteld dat de vereniging onjuist heeft gehandeld (in juridische zin: tekortgeschoten, dan wel onrechtmatig gehandeld) is het bestuur aansprakelijk als er sprake is van een onbehoorlijke taakvervulling. Daarvan is sprake als geen redelijk denkend bestuur – onder dezelfde omstandigheden – zo gehandeld zou hebben. Een bestuurder kan persoonlijk aansprakelijk zijn als hem een ernstig verwijt kan worden gemaakt. Hiervan is niet snel sprake; de lat voor het met succes aansprakelijk kunnen stellen van een bestuurder ligt erg hoog.

Indien u de maatregelen in het protocol treft, deze maatregelen naleeft en uw leden, docenten en leerlingen op de maatregelen heeft gewezen, heeft u naar onze mening uw verantwoordelijkheid genomen en lijkt ons een aansprakelijkheid niet mogelijk.